

Gerst en gerstebrood

Gerst is een bekende graansoort, naast bijvoorbeeld tarwe, haver, rogge, gierst en rijst. Als voedsel voor mens en dier is het in de loop van de eeuwen erg belangrijk gebleken. Voordat het gegeten kan worden moet het kaf ervan verwijderd worden. Maar in tegenstelling met tarwe kan er daarna nog geen brood van gebakken worden. Gerst bevat namelijk zo weinig gluten dat brood dat van gerstemeel gemaakt is, niet elastisch is. Een gerstebrood is daarom hard en een gerstebroden is meer een soort platte harde koek.

In Richteren 7:13 droomt een Midianiet dat hij een gerstebrood zijn legerkamp ziet omgooien. Zijn kameraad denkt dat dit gerstebrood een beeld is van Gideon die hun legerkamp zal vernietigen.

Dat niet gesproken wordt van tarwebrood heeft twee aspecten: Zoals hierboven beschreven is, is een gerstebrood een harde koek, terwijl een tarwebrood zacht is, en dus minder geschikt om een klap mee uit te delen. Het tweede is dat gerst in vergelijking met tarwe als minder waard werd beschouwd. In 2 Koningen 7: 1, 16 en 18 wordt de prijs van 'fijn meel', dat is gemaakt van tarwe, het dubbele genoemd van de prijs van gerst. Gerst werd ook als veevoer gebruikt, en nog steeds, gemend met stro, en niet de kostbaarder tarwe. Zie 1 Koningen 5:8.

Als ik het verhaal over Ruth en Boaz lees, valt me op dat Naomi Boaz vraagt gerst te wassen. Blijkbaar heeft Ruth de gerst die ze verzameld heeft thuis gedorst. En dat moet een heel karwei geweest zijn, want alle kaf moest losgeslagen worden van de graankorrels. Het enige wat daarna nog moest gebeuren was het wassen. Hiervoor had men een plaats nodig waar de wind vrij spel had, waardoor deze de vliesjes van de gerst kon laten wegwaaien als het graan omhoog geworpen werd. En hier wilde Naomi Boaz voor inzetten. Ruth heeft het zware werk gedaan, en Boaz kan het afronden.

Lukas de Groot, April 2023